

Szerkesztőség:

ik kerület 460. házszám
hová a ap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirdetések és ezeknek díjai, valamint a felróklamásokki
dendők

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó hivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

Jászberény — redivivus.

(T.) Meg van a nagy öröm Jászberényben, meg lesz a jászok törvényszéke.

Ez a dolog egyszerű felfogás szerint a jászoknak öröm, a szolnokiaknak bánat, hogy mekkora, az attól függ, hogy elviszik e az egészet, vagy csak ketté választják.

Hogy Szolnok szomszédunk ezen való kesergésében felhányja a jászoknak, hogy ők a kulturáért ez ideig vajjmi keveset áldoztak, hogy Jászberény egészségtelen, rendezetlen város, hol az elhalálózásoknak 80–85%-át a tüdővészben elhaltak teszik, hogy ott nincs arra mód, hogy a törvényszék tisztviselői kellő lakásokat kaphassanak, az lehetséges, csak hogy ezek a szemrehányások már nem változtatnak a dolgon. Hanem abban igazuk van, hogy Szolnok város rengeteg pénzt áldozott utczáért, közintézményeiért, közvilágításáért, városrendezésért, iskolákért stb. úgy, hogy ma a pótdója meghaladja a 100%-ot És az nagy szó.

Általában kell ismernünk, hogy Szolnok város, az ott székelő megyei adminisztráció irányítására, a vármegye rendezésénél, a rendezett viszonyok létrehozásánál nagy szerepet vitt és sokat áldozott, méltán kesereg tehát egyik hatalmas kultur intézménye elvesztése fölött.

Azonban illetékes helyen megígérték Szolnoknak, hogy megfelelő kárpótlásban részesülnek, így tehát a veszteség nagy része megtérül s nem nagyon nyomhatja fejüket a bú.

A dolog bennünket éppen ezen rekompenzációnál kezd érdekelni; vajjon miben, mikor fog az megnyilvánulni?

Olyan intézményt, mint egy törvényszék, hasonló méretű és hatású intézménnyel alig lehet rekompenzálni, kivált ha egészen elviszik onnét.

Mit kaphatnak? főgymnásiumuk, polgári iskolájuk van, — ez ugyan kevés lenne kárpótlásul, — járás biroságuk kellő kerülettel van; vasúti üzletvezetőségüket ugyan szintén elvitték onnét Aradra, de ezzel — mint maguk elismerik — nagy kár nem érte őket s ha azt vissza is helyezik, kárpótolta aligha érzik magukat.

Önkéntelen eszünkbe jut tehát, hogy itt felmerülhet az a kérdés is, hogy új vidékterület beosztással, idegen forgalom gyarapítással kívánhatják derék szomszédunkat megvigasztalni.

Hogy ez miképpen volna lehetséges, el sem tudjuk képzelni, de hogy lehet a dologban valami, ezt onnét sejtem, hogy a multkori járási ebéden általam felvetett s a mi járásbiróságunk felállítására irányuló

mozgalom eszméye körül egy pár község ott Szolnok körül, az újszászi vasút-vonal mentén, tett ilyesmire célzást. Lehet, hogy ez csak az ő ideájuk a vonat közlekedés szempontjából, de az is lehet, hogy más honnét kapták az impulzust. Annál rosszabb, ha csak kétfelé osztásról van szó, mert akkor valószínűleg kerület nagyobbítással fognak kárpóttolni. Ezért aztán már a mi fejünket nyomhatja a bú.

Mindegy. Az olyan eszméket, melyek e járás megbontására gravitálnak, akár honnét jöjjenek azok, csirájában elkell folytatni, mert ha úgy kerek a világ, hogy a szolnoki törvényszéknek Jászberénybe kell mennie, s nekünk továbbra is — most már minden körülmények között — Kecskeméti törvényszék területében kell maradnunk, úgy marad továbbra is kerek a világ, ha mi, ez a járás megmarad továbbra is a maga egészében, városunk központjával és ebben, az általunk már többször kifejtett okok alapján — szervezendő járásbirósággal, adó hivatallal és kir. közjegyzői intézménnyel.

Hát csak szedelőzködjünk össze s mutassuk ki igényeink jogosultságát és győzzük meg a törvényhozás faktorait azok aktualitásairól. Helyiségeink megvannak ezen intézményekhez s nem hiányzik más, mint

TÁRCZA.**A két holló.**

— Puskin. —

Holló repül át a légen
És nagyokat károg éhen,
Pajtásához szól ezalatt:
Vajjon jut ma nekünk falat?

És a másik holló úgy szól:
Gondoskodott az ég husrol.
Nézd az erdő szélén ottan
Lovas fekszik fagyva, holtan.

Szívébe ki szúrt be gyilkot?
Kettő tudja csak a titkot:
Lova tudja, hogy lett vége.
S kastélyban szép felesége.

Sötét lovát elrabolta
Kinek lelkén szárad holta.
S otthon vár szép hitvestársa
Nem urára, hanem — másra.

Felekl Sándor.

ABONYI LAJOS PÁLYÁJA.

(Részlet egy ily című nagyobb tanulmányból.)

—* Az „Abony” eredeti tárczája. *—

„Óh szép alföld végtelen rónája,
Te vagy lelkem legkedvesebb mulató tanyája.”
(Petőfi: A csárda romjai.)

Abonyi Lajos 1833. január 9-én estvéli öt órakor született Nógrád-vármegyében, a kies Zagyva völgyén fekvő Kis-Terence község határában, a Gyürky-fele uradalom kendergáti majorjában, hol édes atyja Gyürky Pálnak volt jószág és jogi igazgatója. Az újszülöttet, noha a család erős kálamista volt, a terencei róm. kath. plébános keresztelte meg.

Édes atyja örömmel jegyzi fel naplójában fia születésének idejét és e szókkal végzi be: „Neveljen belőle a jó Isten becsületes embert.”¹⁾

Az óhaj, a boldog apai szív óhaja, nem

1) Jan. 9-én 1833. született estvéli 5 órakor Ferencz fiunk, megkereszteltetett R. K. Egyházban Lőrincz József kis-terencei plébános által. Keresztatyja Ambrózi Lajos, Száraz József urak, keresztanyja Csontos Zsuzsanna, Ngs. Sz. Iványi Anna. Neveljen belőle a jó Isten becsületes embert.

(Édesatyja bejegyzése naplójába. — Üzv. Márton Ferenczné urasszony tulajdona.)

hangzott el, mint kiáltó szó a pusztában, hanem valóra vált, mert Abonyi Lajos nemesak mint író dísz szépirodalmunknak s abban a nemzeti szellemnek igaz és hű harczosa, hanem mint ember, mint jellem is valódi ritkaság. Életének minden mozzanatában maga az igazi szerénység, a felebaráti szeretet, a megtestesült jóság s becsületesség valódi mintaképe.

Abonyi Lajos, családi nevén Márton Ferencz, birtokos, nemes család sarja. Az ősrégi zsarolyáni és mándi Márton család zsarolyáni ágából származott. Elődei századokon át harczban és békében hű fiai voltak a hazának; magyarok testestül, lelkestül szokásaikban, hajlamaikban, erkölceikben egyaránt.

Családja szatmár-vármegyei eredetű, hol ősei az előnevet adó Zsarolyán helységnek egy részét már a XIV. században bírták s a XV—XVI. században is, mint törzsökös birtokosok szerepelnek. Azonban a XVIII. század folyamán, II. Rákóczi F. szabadságharca alatt a család tagjait már szétszóródva találjuk többnyire birtok nélkül.²⁾

A család zsarolyáni ága, melyből irónk is származik, Nógrád-, Heves-, majd később Pest-megyébe költözött, míg a mándi ágak egy oldalága a Dunántulra került, hol tagjai közül kettő irodalmi

2) Nagy J. — Család történeti értesítő, VII. köt 348.

fönt a jó akarat s lent a megfelelő agilitás és akció.

Abból pedig, hogy valami metamorfózis folytán valamely vonatkozásban Szolonokhoz tartozunk, vagy hogy holmi rekompensációk kedvéért járásunk egysége, kereksege megbontassék — bizony Isten nem kérünk.

A kossuth bál.

A nagygonddal és körültekintéssel előkészített Kossuth bál iránt állandó érdeklődést sikerült felkelteni nem csak hazafias érzelmű közönségünk körében, hanem a vidéken is.

A nemes czéló multság sikere tehát biztosítottnak látszik, mit a bizottsági tagok lelkes ambícióval igyekeznek előmozdítani.

A bál alkalmára a polgári kör diszterme pazarfénynyel lesz dökörölva, a tánczoló ifjuság számára, míg a kényelmesebb vendégek részére a társalgási egylet helyiségeit kérte el a bizottság, hol a komolykodni próbáló apák kellemesen szórakozhatnak és küzködhetnek pezsgésbe hajló temperamentumaikkal, avagy elmélkedhetnek a régi idők régi dicsőségeiről

Nagy consternációt csinál a szünórák alatti művészeti előadások, a minnek miben léteért sok kérdezősködéseknek van kitéve a bizottság, de mint hogy ez meglepetés akar lenni, el nem árulhatják; minden esetre azonban igen meglepő és igen kellemes perczeket fog csinálni és a mi fő, költségébe a báli közönségnek nem kerül.

Egyáltalában a bizottság kerülni akarja a pumpolást még a nemes czél rovására is, mert főczélja ezen Kossuth bálók állandósítása, annak látogatottságának erkölcsi szempontokból biztosítása, az anyagi szempontok érdekében.

Ép ily szempontokból kérjük a hölgyeket minél egyszerűbb honi kelmékből készült öltözékekben minél számosabban megjelenni.

A kisiparcok és a kontárok.

A kisiparosok érdekében számtalan üdvös

munkásságával tűnik fel. Az egyik Márton István, a híres pápai professzor; a másik Márton József, a szótár író, a bécsi egyetemen a magyar nyelv és irodalom tanára s a „Magyar Kurir” szerkesztője.³⁾

A család tagjainak legnagyobb része azonban nem az elvont tudományoknak élt. Irónk édes atyja is, Márton Lajos, Gyürky Pál jószág és jogi igazgatója eleinte, később birtokot szerez s vagyont hagy egyetlen fiára.

Abonyi Lajos gyermekségének első éveit, a mátravidéki palóczság között, a szabad természet öléen folytak le. A palócz nép meséi, dalai, mondái hatottak a gyermek elénk képzeletére, bevésődtek fogékony lelkébe és soha el nem mosódó nyomokat hagytak benne.

Szülei 1838-ban búcsút vettek Kis-Terennétől és a pestmegyei Cserhát egyik falujába, a kies Gombára költöztek, hol édes atyja már előbb is Fay András birtokát bérelte. Gomba lakói tiszta magyarok és így a fejlődő gyermek a magyarság egy másik változatával ismerkedhetett meg, amely a mátra-alji palócz nyelvjárással erős ellentétet képvisel.

Gombai tartózkodásunk azonban nem volt huzamosabb ideig tartó. Csak alig egy pár évre terjedt, mert édes atyja 1844-ben Nagy-Abonyban megveszi özv. Lovdavy Antalné nemesi birtokát és ott telepszik meg állandóan, hol a kis Ferencz

akeziót latunk, de mindezek szerény nézetünk szerint ezélhoz nem vezetnek és pedig azért, mert a törekvések részletekre terjednek ki és nem a rosszul lerakott fundamentum javítására irányulnak.

A kisiparosok helyzete éppen azért ma silányabb, mint valaha volt; a kisiparost nem pártolja eléggé sem a törvény, sem a közhatóság, ellenben adókkal és mindennemű terhekkel nagyon is meg vannak látogatva.

Legsúlyosabb teher az 1884. évi törvény, mely nem biztosít részükre semmi előnyt. Ezen törvényt, melyet pedig a kisiparosok érdekében hozott a parlament abból a czélból, hogy a kontárok eltilthatók legyenek az illetéktelen munkától, tárgykörü intézkedései miatt éppen az ellenkező eredményt szüli.

A kontárok ahelyett, hogy kiszorultak volna, inkább megtizsereződtek és a tisztességtelen verseny ma sokkal nagyobb, mint amekkora volt a törvény életbelépte előtt. A törvény kiforgatása, avagy bárhova leendő alkalmazása teljesen az illető tisztviselő lelkiismeretétől függ. Sőt nem mondunk nagyot, mikor azt állítjuk, hogy még iparigazolvány sem kell, mert anélkül ma már éppen annyian dolgoznak, mint azzal. És dolgozhatnak is, mert a hatóság legtöbb esetben felmenti őket, vagy ha már fel nem mentheti, akkor olyan enyhe büntetést mér rájuk, hogy azt a kontárok fel sem veszik. Kiállják vigán az egy napi büntetést és dolgoznak tovább.

Megtörtéünk nem egyszer az is, hogy a büntetés alól felmentik azzal az indokolással, miszerint nem dolgoznak iparszerűen.

Ez a körülmény mindenestre mélyen sérti a kisiparosok érdekeit már csak azért is, mert ma már az iparostanonczot fel sem veszik, ha legalább három polgári osztályt nem végzett, hogy pedig iparos lehessen, még 3—5 évig kell segédskednie, míg vegre önálló lehet, tehát az önállóságért 15—16 évig tanul, míg a kontárok legtöbbször iskolába nem is jártak, ipart annál kevesbbé tanultak.

Méltatlan és bosszantó az is a kisiparosra nézve, hogy ha iparigazolványt kér a hatóságtól, tőle a legszigorubbán követelik a képesítés igazo-

sítását, hanem a kontároknak azt mindenáron kiesszközlik.

lását, hanem a kontároknak azt mindenáron kiesszközlik.

Igy jutottunk oda, hogy ma több a kontár, mint a tanult mester és sokkal nagyobb a tisztességtelen verseny, mint volt ezélezt.

Vajjon miért nincs meg a végzett iparosoknak az a kiváltsága, mint minden végzett embernek? Miért ne lehetne törvényt hozni arra is, hogy az illető iparágat más ne művelhesse, csak az, aki arra képesítést szerzett? Hiszen az iparos is éppen úgy küzd az ipar elsajátításáért, mint bármelyik végzett ember.

Vajjon el fog-e jönni az az idő, melyben vége szakad a régi rendszernek s a kisiparos végre a megérdemelt védelemben fog részesülni.

Igen tanulságos felolvasást tartott erről tisz. Pusztay János s. lelkes a ma egyheti iparos hangversenyben. Sok ilyen lelkes adostolra lenne szükség, hogy minden nagyobb városban megfelelő védelemben részesüljenek tanult és képzetebb iparosaink. T.

MI UJSAG?

— Képviselőnk gyöngékedése.

Ft. Lévay Mihály apat esperes plébanos, szeretett országgyűlési képviselőnk napok óta torokhurutban szenved s e miatt kénytelen a nyilvános tevékenykedés szinteréről legalább is egy hétéig visszavonulni, mely idő alatt irodalmi es irodai munkával fog foglalkozni. Reméljük a Gondviselőitől és Dr. Halmi járás orvos lelkiismeretes kezelésétől azt, hogy szeretett s nagyon tevékeny képviselőnk minél előbb visszafogja nyerni teljes egészségét s így ismét ott fogjuk látni és hallani azok taborában, akik a haza jólétéért küzdenek.

— **Szanatorium Egyesület.** A Pestmegyei Abonyi Takarékpénztár hat évi kötelezettséggel belépett a József Kir. Herczeg Sanatorium Egyesület-be mint rendes tag, évi tiz kor. tagdíj fizetéssel.

A Czeglédi Népbank Részvénytársaság abonyi fiókintézete tiz koronát küldött az egyesületnek mint adományt.

— **Változások a községi ismétlő iskolánál.** Folyó évi január 23-án délután 3 órákor volt a községi ismétlő iskolai gyűlés, mely alkalommal Veverán István róm. kath. tanító áll-

könyv előtte; költői lelke a legnagyobb gyönyörrel merül el benne és nem szünik meg szeretni soha.

Házuk, mint legtöbbszörre a régi abonyi közbirtokosok házai, a város szélén fekkdt, az öreg szőlők belső oldalának szomszédságában, egy vén gyümölcsös kertben, háta megett kis erdőskével, melyet akácok és százados vén szilfák környeztek. Egyszerű hosszú zsindelyes „alház” volt, az elején, a város felől réz oszlopos tornáczczal.⁵⁾

Atyja több vármegye táblabírája, régi szabású, de a korral haladni kívánó magyar nemes. Művelt, olvasott, igen szeretetreméltó ember. Derüs kedélyű, de minden kigomboltsága mellett is óvatos.⁶⁾

Anyja Marton Terézia, édes atyjának unokatestvére, eszes nő. Typusa a merev erkölcsű kalvinista úri asszonynak. Igazi régi magyar gazda-asszony, ki a maga kis birodalmában erős kézzel kormányoz s hivatásának betöltésére az otthonon kívül szélesebb területet, a háziasszonyi tisztent kívül más munkakört nem keres.

Ha igaz, amit Schopenhauer mond, hogy a gyermek az apjától a jellemet, az anyjától a kedélyi jó tulajdonokat örökl: akkor igaz az is, hogy Abonyi Lajosban a legszerencsésebb átörökítés tapasztalható. Apjától öröklé a magyaros egyenes lelkűséget, vig kedélyt; anyjától lelkének eszményi irányát, minden szépnék, nemesnek, jónak szeretetét.

Györe János.

5) Így írja le maga Abonyi egy emlékezésében: — Abony legkeservesebb napja a forradalom alatt.

6) Agai Adolf úr közlése.

füleiben a tiszavidéki magyarság zengzetes nyelve esendül meg.

Érdekes játék a sorsnak, hogy irónk már gyermekéveiben a magyarság három különböző változatát ismerhette meg: Kis-Terennén, Gombán és Nagy-Abonyban. Kétségtelen, hogy mindeme hatások, melyek ez említett három helyen egy évtized alatt érték, nem repültek el nyom nélkül felette.⁴⁾

A mátravidéki első benyomásokat hiven megőrzi és sokszor visszatér azokhoz. Hogy is ne? — Hiszen a vén Mátra bérézei is, melyek tiszta időben oly szépen odakéklenek Abonyba, mindig emlékeztetik szülőföldjére; de a bérézek, völgyek helyett a pusztá lesz az ő igazi világ a s Petőfivel mondja el magáról:

„Óh szép alföld végtelen rónája,
Te vagy lelkem legkedvesebb mulató tanyája.”

„Itt vagyok hon: itt az én világom.”

A Mátra regényes vidéke, Gomba szelid halmai, majd Abonyban az igazi alföldi vidék: a végtelennek tetsző pusztá, a sárga kalászzsal hullámzó róna, a csulfa délibáb, a sejtelenesen susogó nádas, — egy szóval az alföldi vidék minden szépsége korán felébresztik benne a természethez való azt az erős ragaszkodást, mely szíveben élte fogytáig kitorulhetetlenül megmarad és szinte természetimádássá válik. — A természet nyitott

4) Vargha Gy. — Abonyi Lajos emlékezete. — Buda-pesti Szemle 1900.

3) Szalay J. — Magyar nyelv és munkái.

sáról lemondott és helye Tantossy Kálmán róm. kath. tanítóval tölthetett be. — Ez alkalommal a gazdasági ismétlő iskolánál egy új állás is tölthetett be, melyre Kováts Béla róm. kath. tanító választotta meg.

— **Felhívjuk** olvasóink figyelmét mai tárczánkra, mely Györe János, m.-szigeti főgymnáziumi tanár, földink avatott tollát dicséri. Valóban hálával tartozunk a jeles tanárnak, hogy irodalmi működését nagy nevű írónk, Abonyi Lajos irodalmi és társadalmi működésének kiváló méltatására szenteli, első rangu tényezővé állván be ama írói gardába, melynek tagjai országos hírű, neves írók szintén nagy előszeretettel foglalkoznak Abonyi Lajos irodalmi munkásságának jelentőségével és hatásával. Szeretett földink több más tárczát is helyeztél számunkra kilátásba, miket — s az előzőket is — olvasóink nevében hálásan köszönjük és kérjük. Szerk.

— **Az iparos dalárda** múlt vasárnap hangversenye, mely felolvasással és szavalással volt egybekötve, igen szépen sikerült. Ugy a dalárda, mint az egyes felolvasók és szavalók nagy tetszést arattak. Nyitányul Kovács Béla karmester vezetése alatt a dalárda az Iparos Hymnuszt énekelte, melyet Kováts Béla szerzett. Ezt követte tisz. Pusztay János felolvasása, ki az iparfejlesztésről tartott igen szép és okos felolvasást. Dr. Révész Géza ügyvéd a Magyar nők jogairól olvasott fel értékes adatokat. Lehoczki Joachim iparos „A Magyar paraszt” című humoros költeményt adta elő. Majd Lehoczki Mariska, egy kedves fiatal leányka szavalt a kedvesen, „Az izé kisasszony” költeményt, közbe-közbe a dalárda énekelt szebbnél szebb nő-tákat, melyek közül különösen a kurucz dalok tetszettek a szép számmal megjelent hallgatóságnak. Az estélyt tánc követte, melyen szép számmal vettek részt, kik a legjobb hangulatban rakták a táncot egész hajnalig.

— **Elszámolás.** Az Iparos dalárda által f. hó 20-án rendezett hangverseny s felolvasó estély bevétel 140 kor. 48 fill. a kiadása 100 kor. 20 fill. volt. A dalárda szükségleteinek fedezésére maradt 40 kor. 23 fill. Felülfizettek: Ft. Lévy Mihály apát esp. plébános, országgyűlési képviselő 5 k. Varga József tisz. Révész István 2—2 kor. Egedi Gyula 1 kor. 30 fill. Dr. Halmi István, Havas Zsigmond, Király Ferenc, Kapala Károly, Soós Boldizsár, Siller G-né, Szrapkó Pál, Szrapkó család, Palásti Istvánné. Vély Miksa 1—1 kor. Turoczy Jánosné 60 fill. Mihályfi Imre 40 fill. Fogadják a mélyen tisztelt felülfizetők s a megjelent közönség ez uton a rendezőség hálás köszönetét.

— **Köszönet nyilváníatás.** Az iparos dalárda hangversenyén tisz. Pusztay János és dr. Révész Géza urak remek felolvasásukért, Lehoczki Joachim úr, a kedves leánykaja pedig sikerült szavalatukért fogadják a dalárda nevében hálás köszönetemet Szakáll Lajos elnök.

— **Farsang.** Ma lesz az ács és hegemverek szakegyletének álarcozása bálja, a Hegedüs-fele vendéglőben. Bizonyára sikerrel fog járni.

Az abonyi iparos ifjuság önképző-egylete pedig február hó 10-én, Farsang vasárnapján az ipartestület összes helyiségeiben rendezti mindig nagy sikerrel jart álarcozása bálját, Belépti-díj: Személyjegy 1 kor. Családjegy 3 személyre 2 kor. 40 fill. Kezdeté este fél 8 órakor. Jegyek előre válthatók Hoji Nándor ezukrászdájában és Müller Mór papirkereskedésében.

— **Vesztett nagy hideg.** A múlt hét szokatlan nagy hideggel köszöntött be s mikor sorokat írjuk a farkasordító hideg nem akar engedni a R. 12 fokból. Ha így tart, feltűzeljük még a háztetőt is. Az idej nagy hóhoz és nagy hideghez rápasszolna egy rendkívüli bőtermés, akkor megbocsátanók tél apónak, hogy így szibériai állapittal maczerált meg bennünket.

— **Az áll. anyakönyvi-hivatal ki-mutatása.** Születések száma folyó hó 19-étől 25-éig 11. 5 fiú, 6 leány. 9 róm. kat. holicus, 2 ev. református. Eddigi születések száma ez évben 31. — Házasságot kötöttek: Perjési Sándor ev. ref. és Babesány Katalin rkath. Mádi István rk. és S. Tóth Rozália rk. S. Tóth István rk. és Farkas Veronika rk. Király Kálmán rk. és Juhász Anna rk. Sz. Szabó János rk. és Kövágó Karolina rk. Eddig 11 házasság kötöttet. Elháltak: Makai Gizella rk. 4 hó (vidéki). Molnár Julianna rk. 5 hó. Nagy József rk. 2 év. Mészáros István rk. 70 év. Özv. Borbély Jánosné Molnár Zsuzsanna ref. 80 év. Totk János rk. 4 hó. Özv. Biro Gáborné Cseh Eszter ref. 33 év. Ez évben elhalt 26 egyén.

— **A duna-tisza esatorna kérdé-**

sében. Egy technikai előkelőség írja a „Műszaki Világ”-nak: „A Duna-Tisza esatorna tervezetével kapcsolatosan nem egy — hidrotechnikai kapacitásnak látszani vágyódó-mérnök ült fel a fejét a Mérnökegyesületben, hol a lapok hasábjain, tartván kritikái előadást, vagy irván cikkeket egy egész sereg igazán tapasztalt mérnök által kidolgozott tervezetről. Más oldalról pedig az érdekeltségbe eső vagy ebbe kívánczoló városok, községek, mozzgatják vagy mozzogtatják az ügyet körülbelül azon magyar közmondás alapján, hogy: „Minden szentnek maga felé hajlik a keze.” Hogy mindenkéi ki lehessen elegendeni a Duna-Tisza esatorna kiépítése keretében, arról szó sem lehet. Pedig ugyancsak számosan vannak azok, akik ezen nagy mű révén sokat remélnek — lehetőleg minél nagyobb summa alakjában! A sajtó legtöbbször nincsen tájékozva az iránt, hogy kit minő érdek fűz a Duna-Tisza esatorna más módon való megvalósításához. Vannak olyanok, akik csak a hajós esatorna hívei. Vannak olyanok, akik a esatornát hajózásra és vízerő nyelésre tervezik s vannak olyanok is, akik ezeken kívül a mezőgazdasági öntözésben látják e nagy esatorna rentabilitását, tehát az összetett kombinációban. Az anyagi érdekeken kívül egyesek a személyeskedés rüt eszközeivel is bele akarnak szólni a esatorna kérdésbe, persze a közérdekekről alól és ezek — nem kimélve számokat és messze eső példákat — lehetetlenül szeretnék tenni a jó, a kész terveket. A mint hogy egyet már lehetetlenül is tettek. A fő cél mások érdemeinek és érdekeinek lerontása. A pártatlan sajtó — a közcél szolgálatában állván a Magyarország gazdasági életében oly kimagasló szerepe hivatott Duna-Tisza esatorna kérdéséről alaptalanul okvetetlenkedők és a haszonlesők se-regétől megvédeni tartozik és ezen szent kötelessége teljesítésében ne gátolják az ordoikkal telt gomblyukak és a négy öt sor cimmel ekkedő vizitkártyák.”

— **A jászberényi törvénytörvény** felállítására befejezett dolog. Az illetékes körök most azon tanakodnak, hogy melyek legyenek azon rekompenzációk, miket Szolnoknak cserében a törvénytörvény kettéválasztásáért adni fognak.

— **Ismétlő iskolakötelesek büntetése.** A népiskolai törvény kimondja, hogy a szülő köteles gyermekét 14 éves koráig iskolába járattatni. A kik nem a tudományos pályán tanulnak, azoknak a részére állították fel az ismétlő iskolákat. A hatóságnak azonban sok baja van a szülőkkal, mert nem akarják gyermekeiket a nevezett iskolába beírattatni s azért kénytelen a hatóság őket megbüntetni. A törvény szigorja különösen súlyosan nehezedik a gazdálkodókra, kik gyermekeiket ebben a korban már a mezeli munkáknál használni is akarják, ép ezért igen sokszor renitenskednek az iskolával szemben. Igazuk van.

— **A kormány Csongrád mellett.** A megépítendő Duna—Tisza esatorna ügyében, — mint hírüld adtuk — Wekerle kormányelnökkel küldöttség jart Szegedről az iránt, hogy a létesítendő esatorna Szegednél torkoljon bele a Tiszába és ne Csongrádnál. Wekerle Sándor miniszterelnök azonban kijelentette, hogy a műszaki vélemények szerint — s ez eddig a kormány álláspontja is — a esatornának Szegedtől éjszakra, tehát Csongrádnál kell betorkolnia a Tiszába. Biztosítottá azonban a miniszterelnök a szegediekét arról is, hogy amenyuyiben lehetséges lesz, az ő érdekeiket is szem előtt fogják tartani a esatorna kiépítésénél.

— **A póttartalékosok beosztása.** A honvédelmi miniszter most küldte szét a vármegyei és városi hatóságoknak szóló körrendeletét, mely az 1906. évi póttartalékosok beosztásáról rendelkezik. A fölösszámúak közé jutott amaz egyéves önkénteseket, akik a hadseregbeli póttartaléki zárszámmal kisebb korosztályal és sorszámmal bírnak, az 1907. évi hadseregbeli újonczjuttalékba, ellenben a zárszámmal magasabb korosztály- és sorszámmal bírókat szintén az 1907. évi honvédségi újonczjuttalékba leendő beszámítás céljából jóbavételek gyanánt egyaránt előjegyzésbe veszik.

— **Uj nagyközségek.** A belügyminiszter engedélye alapján a vármegyéinkben levő Tázlar, Harka és Kötöny puszták „Tázlar” elnevezéssel önálló nagyközséggé szervezettek, a jelenlegi községi kötelekbe maradandó Kisbócsa, Nagybócsa és Zöldhalom puszták pedig eddigi nagyközségi szervezetüket továbbra is fenntartva „Bócsa” név alatt egy nagyközséget képezett, s így vármegyéink községeinek száma eggyel szaporodott. Pestvármegyében a városokat nem számítva eddig 209 község volt, míg most 210 lett.

— **A gazdák és a munkáskérdés.** Pestmegye Gazdasági Egyesületének igazgató-választmányja ülést tartott. A gyűlés főtárgya: a mezőgazdasági munkásmozgalom és a gazdák szervezkedése volt, amelynek ehető jelentőségére gr. Keglevich súlyos aggodalommal mutatott rá elnöki megnyitó beszédében. Az elnöki megnyitó után Szemere Huba indítványozta, hogy kérjék meg ismételtén a kormányt a földmives munkásszervezetek feloszlására. A gazdáközönség nem zárkózik el munkásainak jogos kívánságai elől; de a lehetetlen béremelés-követelések teljesítésében nem mehet bele saját léteérdekeinek veszélyeztetése nélkül. Gróf Dessewffy Emil azt javasolta, hogy kérjék fel a vármegye alispánját, hogy a belügyminiszter rendelete értelmében a legerélyesebben ellenőriztesse a helyi csoportok működését és az izgatások ellen saját hatáskörében tegye meg a legerélyesebb lépéseket. Báro Prónai Dezső azt indítványozta, kérjék fel a vármegye törvényhatóságát, hogy intézzen feliratot az országgyűléshez és a kormánynak a katonaságnak szükség esetén, megfelelő munkadíj ellenében az aratási munkához való kivezényelése érdekében. Többek hozzászólása után az indítványokat elfogadtak. Az üléshatározta továbbá, hogy a megindított szervezkedési mozgalmat még erélyesebben fogja folytatni s ha méltányos aratási szerződések mellett sem látja biztosítva az aratást, idegen tartalék munkások és aratógépek beszerzéséről fog gondoskodni.

— **A magyarok foglalkozása.** A statisztikai hivatal által kiadott 7-ik kötet felsorolja azokat az adatokat, melyek az ország népességének foglalkozását tüntetik föl. E szerint a magyar birodalomban 5782 nagybirtokos, 19408 közép-birtokos, 5390 bérlő el. 50—100 kat. holdig kisbirtokos és bérlő van 48625 50 holdnál kisebb birtokos és bérlő van 3.155.166. Kisbirtokos és napszamos 692.733 van. E két utóbbi kategóriába tartozik a nemzet zöme. Gazdasági esetél van 772.258 férfi és 523 312 nő. Gazdasági munkás 1.547.909 férfi és 1.599 472 nő. Bányász van 54.269. Önálló iparos 341.035 férfi és 78.388 nő. Ipari tisztviselő 15.627 férfi és 2.834 nő. Iparossegéd: 582.820 férfi, 113 404 nő. Önálló kereskedő: 89.914 férfi, 22.897 nő. Keresk. hivatalnok: 24.908 férfi, 2.266 nő. Keresk. es hitelüzleti segéd: 72 414 férfi, 16 397 nő. Hivatalnok: 8 500 férfi, 435 nő a vasútnál. 5.113 férfi és 3 694 nő a postánál, 17.064 férfi és 4 606 nő a közlekedésnél, a polgári és egyházi szolgálatnál 176 981 férfi és 36 929 nő van. Van 8991 tiszt, 23.698 altiszt, 99.647 közlegény a hadseregnél.

— **Védekezés a hernyó pusztításai ellen.** Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter körrendeletét intézett a törvényhatóságokhoz, amelyben kötelességévé teszi az összes gyümölcsfa termesztokeknek és birtokosoknak a kártékony hernyók, vértetvek és darazsak kiirtását. Elrendelte továbbá, hogy minden egyes község előjárósága április hó első felében felelősség terhe mellett köteles az arra alkalmas biteles községi személy útján feltétlenül meggyőződést szerezni arról, hogy vajjon az irtás megtörtént-e?

Eladás.

A Gál Miklos utca 25 azám alatt lévő ház, mely áll 1 nagy üzlethelyiségből, 2 szép szoba és 1 konyhából az udvarban pincze, nagy göré, faskamra és egy külön nagy faszinből szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Eötvös Lajos és Társai kereskedelmi kertészete és magkereskedése

Tarcal (Zemplén m.)

1000 drb. Gleditschia csemete 4 korona.
1000 „ 2 éves akác csemete 10 és 15 korona
1000 „ 1 „ „ „ 4—6 és 12 korona
1000 „ vadalma csemete 12 és 20 korona
1000 „ vadvörte csemete 14 és 25 korona
Nagyvirágu kerti díszszegfü tövek 10 drb. 1-20 korona, 100 drb. 10 korona.
2 éves bokor rózsák 10 db. 5 kor, 100 db. 35 kor.
Első rendű kerti magvak, virághagymák, dísznövények a legolcsóbb áron. 2-6

160 oldalas főárjegyzékünk kívánatra bérmentve.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü-czukorkánál

A vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. 8

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el.

Ha köszvényben, reumában, ischiasban szenved, vegyen egy üveg

Dr. Fleisch-féle köszvény-szeszt

mely csúzt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-, hát és derékfájást, kezek és lábak gyengeségét, fájdalmakat és daganatokat biztosan gyógyít. Hatása a legrövidebb idő alatt észlelhető.

Kapható: 14-34

Dr. Fleisch E. M.

„Magyar korona” gyógyszerárában

Győr, Baross-ut 24. szám.

Másfél decziliteres üveg ára 2 korona Huzamosabb használatra való „Családi” üveg ára 5 korona, 3 kis, vagy 2 „Családi” üveg rendelésnél már bérmentve utánvétellel küldjük.

Sok szenvedéstől szabadul meg, ha megismeri az **Universal-Fluid** bedörzsölő szert, mely enyhít: **csúzt, köszvényt, reumát, fog- és fejfájást és macacs bőrvizketegséget.** A kimerült izmokat és idegeket felüdíti és erősíti, amit számos elismerő és hálairat igazol. Egy kis próbaüveg ára 40 fillér, egy decis üveg 1 kor. 50 fillér. **Főraktár: Budapest, Török J. gyógyszerár, Király-u. 12. és Andrássy-út 26.** Vidékre 3 nagy üveget 4 kor. 50 fill. - 12 kis üveget 5 kor.-ért portó és csomagolás költségmentesen küld a **Vörös kereszt gyógyszerár, Temesvár.** 9-9

Sömörbetegek

olyanok is, kik sehol gyógyulást nem találtak, kérjenek prospektust és hiteles bizonyító leveleket **teljesen ingyen** **Rolie C. W. gyógyszerész.** **Allona-Sahrenfeld. (Elbe.)**

Nincsen betegség házánál,
ha meglöztja a híres

Király-Balzsamot,

a balzsamok királyát, mely minden betegség ellen egyedüli biztos szer; ezen híres balzsam által megakadályozza a főfájást, köszvényt, csúzt, reumát, fog- és hátfájást, láb-szagatást, kólikát, gyomorfájást, szóval minden betegségnek egyedüli biztos orvossága a híres Király-balzsam, tehát szükséges hogy minden háznál készenlében legyen. Egy nagy üveg 2 k. 55 f., 3 üveg 6 k. 55 f. bérmentve utánvétellel.

Kapható: **Grósz-Nagy Ferencz** gyógyszerész.

Debreczen kossuth utca. Budapesten: Török József gyógyszerárában Király-utca 12. Ugyancsak ezen szerrel megrendelhető az egész országban elismert **híres hajdusági bajuszpedrő,** melytől a legrövidebb idő alatt a legszebb bajusz nyerhető. 3 doboz 2 korona 15 fillér bérmentve, utánvétellel.

Villamos és gözerőre berendezett gyár távolról sem képes oly olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint

REMÉNYI MIHÁLY

a magyar királyi zeneakadémia házi hangszerkészítője, azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa- vagy rézfuvó-hangszer, húr, stb. stb., míg Reményi legujabb ábrákkal ellátott képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Bpestről, Király-utca 58. sz.** Zenekarok teljes felszerelése a legolcsóbb arakon. Külön költségvetés díjtalanul. — **Kivitel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben.** Zongorák és czimbalomok javítása és hangolása. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón.

Trágya eladási hirdetmény.

A budapesti „Cséry“-féle trágyagyár részéről közhírré tétetik, miszerint telepünkön nagy mennyiségű jól kezelt compost trágya cladó. A trágya nemcsak a vaspályához, hanem a vonat mentén bárhova szállítható s lerakható. Legolcsóbb árajánlatok s felvilágosítások iránti kérdések **Csillag Gusztávhoz Ceglédre** intézendők, kit e trágya szállításával megbízunk. 9-10

„Cséry“-féle trágyagyár r. t.

Első Styriai kötőgépgyár

Fogl J. L. műgépész

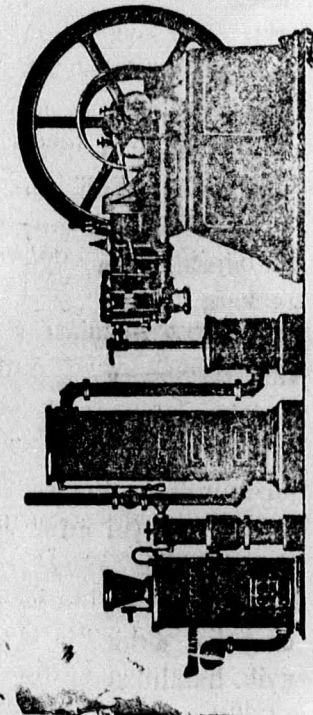
Magyarországi képviselő és raktár

Budapest, VI. Teréz-körút 20.

A leghíresebb **kötőgépek** tömlőzárral, házi és pari célra, részletfizetésre is kapható. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrógép és kerékpár javítóműhely.

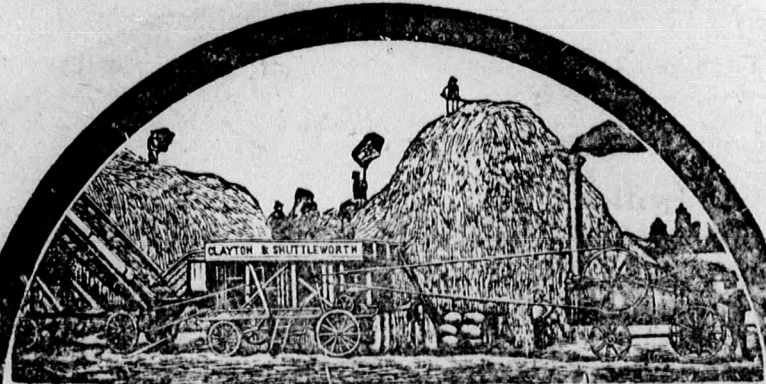
Tanítás ingyen.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI. Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntőde: Bécs.
Benzin- és petrolium-motorok és locomoblok, szivó-gáz-motortelepek 2-3 fill. üzemi költséggel. — Kezelő fizetési feltevések. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH Ltd

Budapest, Váci-körút 63.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány cséplőgépek, lóherező-cséplők, tisztító-rostak, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecsavágók, répvágók, kukorica morzsolók, daralók, őrlőmalomok, egyetemese aczel-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.